

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Складносурядне речення утвориться, якщо серед варіантів продовження речення *Вітру на морі не було...* вибрати
- А коли ми повернулися з екскурсії.
 - Б хоча за прогнозом і обіцяли буйного.
 - В як і очікуваного кілька днів сонця.
 - Г проте клекотав сильний прибій.
 - Д штиль радував матерів із дітьми.
2. Перед виділеним сполучником треба поставити кому в реченні (розділові знаки пропущено)
- А Ну хто не грав його і хто не слухав?
 - Б Десь коні ржуть і глухо грають сурми.
 - В У полі сонце і в селі все залито гарячим сяйвом.
 - Г Без слова немає обнови і часу мертвіє відлік.
 - Д Вже червоніють помідори і ходить осінь по траві.
3. НЕ ТРЕБА ставити тире між частинами складносурядного речення (розділові знаки пропущено)
- А Чимось зарадиш людині і на душі легко весь день.
 - Б Чужих два слова в пісні буде і пісня вся тоді чужа!
 - В Озався постріл над рікою і на коня схилився козак.
 - Г Давно закінчилася злива і хмари розійшлися.
 - Д Квітує жито і ячмінь колос викидає.
4. Прочитайте речення.
Чи осінь(1) чи зима(2) чи в зелені діброва(3) весни вітає дні(4) чи літо славить птах, - усе мені шумить хода твоя шовкова (5) а стан твій молодий пливе в моїх очах.
Кому треба поставити на місці всіх цифр, ОКРІМ
- А 1
 - Б 2
 - В 3
 - Г 4
 - Д 5
5. Виділене слово є сполучником у реченні
- А Щасливий, *хто* сни має милі.
 - Б *Скільки* голів, стільки й умів.
 - В Виспівує та щебече, *поки* місяць зійде.
 - Г Немає такого дерева, *щоб* на нього птиці не сідали.
 - Д Нещасна нація, *котра* не вміє цінувати свої таланти.
6. Складнопірядним із пірядною частиною міри і ступеня є речення
- А Стара верба од старості зомліла, забула, що сказав їй водяник.
 - Б За все, що взяв од пирога життя, платити доведеться по рахунку.
 - В Лани зеленого збіжжя, що саме красувалося в той час, дрімали тихої ночі.
 - Г Цвіте липа так буйно й розкішно, що все місто плаває в задумленому мареві.
 - Д Ти ніяк не можеш зрозуміти, що без науки неможливий розвиток суспільства.
7. Складнопірядним із пірядною порівняльною частиною є речення
- А Згадайте в поспіху вагона, в невідворотності звикань, як рафаелівська Мадонна у вічі дивиться вікам!

- Б** Як без раннього світання день не піде на полях, так без першого навчання до наук закритий шлях.
- В** Очі спостерігали, як подячно зітхає земля, звільнена від бур'янів, глибоко зорана, розпушена.
- Г** З дороги видно було, як вився у низині кривульками глибокий та каламутний Прут.
- Д** Ми держались за руки, підняли догори голови і слухали, як грають у цвіту бджоли.

8. Складне речення з підрядним обставинним місця утвориться, якщо частину *де кує зозуля* вписати замість крапок у реченні

- А** У гаю,..., свято весни вповні.
- Б** Чекай мене біля ставу,....
- В** У тих місцях пісні,..., ліризм посилюється.
- Г** Виглядатиму тебе,....
- Д** Вислів ... є двоскладним реченням.

9. Складнопідрядним із підрядною частиною часу є речення

- А** Як сьогодні пам'ятаю той день в інституті, коли нам, новоспеченим учителям історії, давали призначення.
- Б** У нас тільки в березні після хуртовини бувають оті несподівано дивовижні дні, коли природа якимсь одним пристрасно-чародійним завершенням поєднує небо й землю.
- В** А як вечір срібними човнами пропливе між парами в саду, над твоїми чистими думками зіркою щасливою зійду.
- Г** Осіннє сонце, що надвечір спромоглося проредити хмари, схилилося над обрієм і сіяло своє золотаве насіння у вогку землю.
- Д** Благословенна будь та вічна мить, коли йому на думку спала така ідея.

10. Між частинами безсполучникового складного речення треба поставити кому в рядку (розділові знаки пропущено)

- А** Впаде мороз на яблуневий цвіт залишимося без врожаю.
- Б** Натужно шуміли ялиці потріскували на морозі стовбури.
- В** І диво дивне сталося із ним совість заговорила.
- Г** Сумно місяць поглядає в нього братика немає.
- Д** Прийде осінь у засіках буде хліб золотий.

11. Правильно поставлено розділові знаки в реченні

- А** «Денисе, відтепер кажи: пройшов Крим, Рим і будапештські труби» — не втримався Хаєцький.
- Б** «Гриміла наша мінометна і гриміти буде!», — запевнили товариші Васю на прощання.
- В** Прилетіла ластівочка, стала собі щебетати, господаря викликати: «Вийди, вийди, господарю, подивися на кошару».
- Г** Котився віночок по полю, просився у женчиків додому — «Возьміте мене, женчики, з собою та занесіть мене до господаря в stodолу».
- Д** «О Лавріне, ти переміг мене, — сказав схвильовано Крауз: — Я хотів просити тебе про дочку».

12. Установіть вид підрядності у даному реченні

Відкрий мені таємне джерело, де дерево росте старезне, вузлувате, і покажи, як глибоко вросло у землю моїх пращурів коріння.

- А** однорідна підрядність
- Б** неоднорідна підрядність
- В** послідовна підрядність
- Г** комбінована підрядність

13. Пунктуаційну помилку допущено в реченні

- А** Подивився на чисту пелену снігу, а тоді написав пальцем великими літерами: «Судив і присуд виконав я — Григорій Многогрішний. А за що — цей пес сам знає».
- Б** «Ти, Михайле, — кажу, — хоч би разочок на неї глянув. Бач, як вона до тебе світиться».
- В** Мама довго мовчить, потім зітхає і каже: «Вона любила твого тата. А ти на нього схожий...»
- Г** «Цирк? — перепитав Оверко, — Рід наш великий, голови не щитані, крім нас двох, ще троє рід носять».
- Д** Нема Січі; очерети у Дніпра питають: «Де-то наші діти ділись, де вони гуляють?»

14. Засобом міжфразового зв'язку речень є

Євген Чикаленко, як і багато інших українських патріотів, гідних пошани нащадків, залишається поки що в затінку. Постать ця по-своєму унікальна.

- А** займенник
- Б** лексичний повтор
- В** контекстуальні синоніми
- Г** однакові часові й видові форми дієслів-присудків
- Д** сполучник

15. Установіть відповідність.

Вид підрядного речення

Приклад

1	обставинне допустове	А	Куди голова задумає, туди ноги понесуть.
2	обставинне умови	Б	Що темніша ніч, тим яскравіші в ній маяки.
3	обставинне місця	В	Коли терпінню приходить край, народ мов буря.
4	обставинне міри і ступеня	Г	Держімося землі, бо земля держить нас.
		Д	Не бійся правди, хоч вона гірка.

16. Установіть відповідність.

Характеристика речення

Приклад

1	складносурядне	А	Історичні факти лишаються фактами, їх можна по-різному пояснювати, але не замовчувати.
2	складнопірядне	Б	Чорта крути за хвіст, а він радий: довший хвіст виросте.
3	безсполучникове	В	Як добре те, що смерті не боюсь я і не питаю, чи тяжкий мій хрест.
4	складне з різними видами зв'язку	Г	Цілу ніч надворі виє хуга, плаче, деренчить в віконнім склі.
		Д	Знов зустріча земля годину літню і дерево пахучо зацвіта.

17. Установіть відповідність (розділові знаки при прямій мові пропущено).

<i>Приклад</i>	<i>Схема речення</i>
1 Ет байдуже озвалася матуся то був не день, то сполох був, та й годі.	А А: «П!»
2 А ясень їй киває в верховітті Найкраца в світі!	Б «П», — а.
3 Це і все. Я йду помститися, Олесю сказала Христя.	В «П, — а, — п».
4 Драбиною її плещи, та добре! кричала Кайдашиха Нехай не збирає яєць на нашому горищі!	Г «П, — а: — П».
	Д «П! — а. — П!»

18. Установіть відповідність (розділові знаки при пропущено).

<i>Розділовий знак</i>	<i>Речення</i>
1 кома	А Чую білі пісні лебедині над озерами пізніми гаснуть.
2 тире	Б Розумний учить дурень повчає.
3 двокрапка	В Так по зимі приходять весни і по грозі сіяє синь.
4 крапка з комою	Г Ці святі простори вічні і вічний тут народ живе.
	Д Шелестить пожовкле листя по діброві гуляють хмари сонце спить.

19. Розставте розділові знаки в реченні

Минають роки десятиліття по смерті Довженка а у світі не меншає фестивалів де завжди його поцінують кінематограф світу мав бив же давно заснувати найвищу премію його імені бо по суті усі режисери його учні.